

ΤΑΞΗ: Α΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ημερομηνία: Κυριακή 5 Απριλίου 2015
Διάρκεια Εξέτασης: 2 ώρες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1¹. Οι διαφορές που επισημαίνει ο συγγραφέας ανάμεσα στους νέους της σημερινής γενιάς και αυτούς των δεκαετιών του 1970-1990 είναι οι ακόλουθες:

- Στις δεκαετίες του 1970-1990, οι νέοι των εκάστοτε κοινωνιών ήταν γεμάτοι εφευρετικότητα, δημιουργικότητα και βασική τους επιδίωξη ήταν να αλλάξουν, να εξευγενίσουν τον κόσμο και να δημιουργήσουν αυτοδύναμες προσωπικότητες, πάνω στις οποίες θα μπορούσε να βασιστεί η νέα κοινωνία.
- Οι νέοι της σημερινής γενιάς έχουν αυτοπεποίθηση, ενθουσιασμό και με την εξέλιξη της τεχνολογίας προσπαθούν να καινοτομήσουν αδιαφορώντας για τις συνέπειες αυτής. Ακόμη, επιθυμούν να ωριμάσουν πιο γρήγορα αδιαφορώντας για αξίες και (τις) συνήθειες του παρελθόντος. Επιπροσθέτως, δεν τους ενδιαφέρει τόσο η εξέλιξη της προσωπικότητάς τους όσο η μελλοντική επαγγελματική αποκατάστασή τους. Τέλος, αν και επιθυμούν να ανεξαρτητοποιηθούν, εξακολουθούν να ζητούν από την οικογένειά τους τα βασικά εχέγγυα, μέχρι να μπορέσουν να τα εξασφαλίσουν μόνοι τους.

A2. α)² Η δομή της παραγράφου είναι:

- Θεματική Πρόταση:** «Φτάσαμε λοιπόν στο ... παρά εποικοδομητικές είναι.»
- Λεπτομέρειες – Σχόλια:** «Τατουάζ με σχέδια ... προσφέρουν τα ναρκωτικά.»
- Πρόταση κατακλείδα:** Δεν υπάρχει.

β)³ Η συλλογιστική πορεία που ακολουθεί ο συγγραφέας είναι **παραγωγική**. Στην αρχή διατυπώνει τη **γενική θέση / απόφαση** ότι η καθημερινότητα των νέων **απαρτίζεται από** επουσιώδεις δραστηριότητες (Φθάσαμε στο σημείο ... εποικοδομητικές λύσεις.) και στη συνέχεια **αποδεικνύει** τη θέση

¹ Η ερώτηση ακολουθεί τις «Οδηγίες της Νέας Ελληνικής Γλώσσας της Α΄ τάξης Γενικού και της Α΄ τάξης Εσπερινού Γενικού Λυκείου για το έτος 2014-2015».

² Έκφραση- Έκθεση Α΄ Γενικού Λυκείου, σελ. 74

³ Έκφραση- Έκθεση Α΄ Γενικού Λυκείου, σελ. 72

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2015
Β' ΦΑΣΗ

E_3.BNλ1(α)

του προσκομίζοντας **ειδικά στοιχεία** (Τατουάζ με σχέδια ... ξέφρενοι τρόποι διασκέδασης ... κλαμπ γεμάτα από νεολαίους ... μύες απαρτιζόμενοι ... ακριβά ρούχα και παπούτσια, κινητά, πρόσκαιρους παραδείσους).

γ)⁴ Οι λέξεις είναι **διαρθρωτικές** και συντελούν στη **συνοχή** των περιόδων και των νοημάτων των περιόδων.

- **όμως:** αντίθεση
- **αν:** προϋπόθεση
- **καθώς:** αιτιολόγηση

B1. α)⁵ θεμέλια: βάσεις
βούληση: θέληση
απαρτίζεται: αποτελείται
πρόσκαιρο: εφήμερο
συνάπτονται: δημιουργούνται

β)⁶ καινοτομία: καινός + τομή < τέμνω: επιτομή, τομογράφος, διχοτόμος, τμήμα
αυτοδύναμες: αυτός + δύναμη: παντοδύναμος, δυναμικός, αδύνατος, δυναμισμός
τεχνολογία: τέχνη + λόγος: λογοτεχνία, λογικός, λογογράφος
ικανοποίηση: ικανός + ποίηση < ποιώ: αρτοποιός, ποίημα, ποιητικός
ψευδαίσθηση: ψευδής + αίσθηση: αισθητήριο, ευαίσθησία, αισθητικός, αναίσθητος

B2. α)⁷ 1^ο Κείμενο: «χτίζει νέα θεμέλια», «πρόσκαιρους παραδείσους»
2^ο Κείμενο: «Τα παιδιά είναι χαμένα στο Ιντερνέτ», «διαγράψει από τη μνήμη»

β)⁸

- **Η έρευνα «κατηγορεί» ως αποκλειστικά υπεύθυνη τη νέα κουλτούρα:** στη συγκεκριμένη φράση η χρήση των εισαγωγικών δίνει μέσω της προσωποποίησης της έρευνας έμφραση στη λέξη «κατηγορεί», για να τονίσει την ευθύνη της νέας κουλτούρας για την έλλειψη της αγάπης και της ηθικής ευθύνης στους νέους.

⁴ Έκφραση- Έκθεση Α' Γενικού Λυκείου, σελ 272- 273

⁵ Έκφραση- Έκθεση Α' Γενικού Λυκείου, σελ. 51

⁶ Έκφραση- Έκθεση Α' Γενικού Λυκείου, σελ 120

⁷ Έκφραση- Έκθεση Α' Γενικού Λυκείου, σελ. 44-45 και σελ 153

⁸ Γλωσσικές ασκήσεις Γενικού Λυκείου, σελ 163

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2015
Β΄ ΦΑΣΗ

E_3.BNλ1(α)

- **ένα σημαντικό ποσοστό τους φαίνεται να έχει... διαγράψει από τη μνήμη του τις έννοιες της αγάπης:** με τα αποσιωπητικά ο συγγραφέας δηλώνει την έκπληξή του για το γεγονός ότι τα παιδιά έχουν απολέσει σημαντικές αξίες, όπως είναι η αγάπη.
- **Τα παιδιά είναι «χαμένα στο Ιντερνέτ» αντικοινωνικά:** η φράση «χαμένα στο Ιντερνέτ» έχει τοποθετηθεί μέσα σε εισαγωγικά, για να δηλώσει μεταφορικά την αυτοαπομόνωση και κοινωνική αποξένωση, που απειλούν όσους ανηλίκους ασχολούνται συστηματικά με το Ιντερνέτ.
- **αντικοινωνικά με φίλους... διαδικτυακούς:** η χρήση των αποσιωπητικών αποτελεί ειρωνικό υπαινιγμό και καυστικό σχόλιο για το γεγονός ότι τα παιδιά έχουν γίνει αντικοινωνικά και δεν έχουν πραγματικούς φίλους, αφού έχουν εθιστεί στις σχέσεις της εικονικής πραγματικότητας.

γ)⁹ Η αρχική σύνταξη είναι ενεργητική και θα μετατραπεί σε παθητική.

Παθητική: Η νέα κουλτούρα κατηγορείται ως αποκλειστικά υπεύθυνη από την έρευνα .

Η **παθητική σύνταξη** χρησιμοποιείται, για να εξάρει την ενέργεια που προέρχεται από το ρήμα.

Γ¹⁰ Παραγωγή λόγου

Ενδεικτικό Σχεδιάγραμμα Έκθεσης

(Το υλικό που παρατίθεται αποτελεί τον ιδεολογικό εξοπλισμό των μαθητών και δεν απαιτείται να αξιοποιηθεί εξ ολοκλήρου στο γραπτό τους αλλά επιλεκτικά)

Προσφώνηση και εισαγωγική παράγραφος:

Αξιότιμοι κυρίες και κύριοι,
Αγαπητοί καθηγητές,
Αγαπητοί συμμαθητές,
Φίλες και φίλοι,

Συγκεντρωθήκαμε σήμερα εδώ, με αφορμή την εκδήλωση για τα προβλήματα των σύγχρονων νέων. Ως πρόεδρος του δεκαπενταμελούς συμβουλίου αλλά και ως

⁹ Έκφραση- Έκθεση Α΄ Γενικού Λυκείου, σελ 150

¹⁰ Έκφραση- Έκθεση για το Γενικό Λύκειο, τεύχος Α΄, Χρ. Τσολάκη, Κυρ. Αδαλόγλου, Άβρα Αυδή, Έλ. Λόππα, Διον. Τάνης, σελ. 122-127

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2015
Β΄ ΦΑΣΗ

E_3.BNλ1(α)

ευαισθητοποιημένος νέος, αναλαμβάνω από αυτό το βήμα να παρουσιάσω κάποιες απ' τις δυσκολίες, που ως νέα γενιά βιώνουμε. Συχνά μας επιρρίπτονται ευθύνες για την έλλειψη πολιτικής συνείδησης και την αδιαφορία μας για την κοινωνική ζωή. Το σύνθετο πλέγμα των δυσχερειών που υφιστάμεθα δεν είναι παρά η συνισταμένη ενός μηχανοποιημένου, αστικοποιημένου, ανταγωνιστικού και γεμάτου απαιτήσεων περιβάλλοντος. Η προσδοκία μας είναι να συμμεριστείτε τις ανάγκες μας αλλά και την απόγνωση μας, που η εύστοχη και λειτουργική αξιοποίηση των δυνατοτήτων της σύγχρονης τεχνολογίας και των λοιπών κοινωνικών παραγόντων μπορεί να μετριάσει.

Α' ερώτημα: προβλήματα των σύγχρονων νέων

Προβλήματα με την οικογένεια

- Το χάσμα των γενεών, όπως το βιώνουν οι νέοι, τούς απομακρύνει από τους ανθρώπους μεγαλύτερης ηλικίας και δυσκολεύει την επικοινωνία με αυτούς.
- Νιώθουν ότι υφίστανται καταπίεση στην καθημερινότητα σε κάθε επιλογή τους και έτσι δεν αυτοπραγματώνονται.
- Διαξιφισμοί, αντιπαραθέσεις και διαφορετική θέαση της πραγματικότητας σε σχέση με τους γονείς προκαλεί συναισθηματικές μεταπτώσεις.
- Η ανεργία και το χαμηλό βιοτικό επίπεδο της οικογένειας φορτίζουν, στενοχωρούν και δημιουργούν ψυχολογικά συμπλέγματα κατωτερότητας στους σύγχρονους νέους.

Δυσκολίες σύγχρονης ζωής

- Υφίστανται την απώλεια του ελεύθερου χρόνου λόγω των ποικίλων και βάνανσων υποχρεώσεων / ρόλων, στους οποίους καλούνται ν' ανταποκριθούν.
- Η αστικοποίηση έχει μετατρέψει την καθημερινότητα σε δυσβάστακτο άγχος.
- Δεν υπάρχει ζωτικός χώρος για εκτόνωση και δημιουργικότητα.
- Η εύπεπτη και φτηνή διασκέδαση συνιστά τη συνήθη διέξοδο, με την ψυχαγωγία ν' αποτελεί ξεχασμένο ίσως και άχρηστο / αχρείαστο αγαθό.
- Η έξαρση της εγκληματικότητας ως ρεαλιστικής συνθήκης του σύγχρονου βίου τούς προκαλεί το αίσθημα της ανασφάλειας και ενίοτε τους εθίζει σε παραβατικές συμπεριφορές.
- Εκτίθενται και αντιμετωπίζουν καθημερινά κινδύνους από τα φαινόμενα κοινωνικής παθογένειας, αμοραλισμού, κοινωνικής αναλγησίας και διαφθοράς, που έχουν οξυνθεί στις μέρες μας.

Δυσχέρειες κατά την κοινωνική ενσωμάτωση

- Αισθανόμενοι διαφορετικοί και ιδιαίτεροι ως προς την εικόνα που έχουν για τον εαυτό τους δεν μπορούν να έχουν κοινό κώδικα επικοινωνίας ούτε με τους συνομηλίκους τους.
- Βιώνουν δυσκολία στην επίδειξη και αποδοχή εμπιστοσύνης λόγω υπερβολικών προσδοκιών από τους άλλους.

- Κυκλοθυμικοί και αναποφάσιστοι, χωρίς ολοκληρωμένη εικόνα για τη ζωή παλεύουν ανεπιτυχώς να δημιουργήσουν σταθερές διαπροσωπικές και κοινωνικές σχέσεις.
- Η χρήση των κοινωνικών μέσων δικτύωσης και της ηλεκτρονικής τεχνολογίας δεν τους προσφέρει τη δυνατότητα βίωσης από κοινού με τους συνομηλίκους τους αληθινών και εκ του σύνεγγυς εμπειριών γνήσιας ψυχαγωγίας και διασκέδασης.

Επιπτώσεις της εξάρτησής τους από την τεχνολογία

- Η απώλεια του χρόνου τους σε μη γόνιμες ενασχολήσεις λόγω τεχνολογικής ανάπτυξης και εξάρτησής τους απ' αυτή δημιουργεί προσκόμματα στην ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους.
- Η μηχανοποίηση της σκέψης και των νοητικών λειτουργιών αποτελεί το φυσικό επακόλουθο συνεχούς ένταξης της τεχνολογίας στην καθημερινότητά τους.
- Ο εθισμός στον καταναλωτισμό, στα ξενικά πρότυπα και τον άκριτο μιμητισμό ηθών, εθίμων και παγκοσμιοποιημένης κουλτούρας συνιστούν τις συνήθειες επιπτώσεις λόγω υπερέκθεσης σε αυτά εξαιτίας της τεχνολογικής ανάπτυξης.
- Διάσπαση προσοχής, μαθησιακές διαταραχές και λοιπές δυσκολίες μάθησης εδράζονται στη συνεχή τεχνολογική, χρήση, εξάρτηση και υποταγή.

Ασταθή τα δεδομένα για τη μελλοντική ζωή τους

- Υποφέρουν από ανασφάλεια λόγω της αδυναμίας τους να προγραμματίσουν το μέλλον και τη θέση τους μέσα στην κοινωνία.
- Καλούνται να λάβουν σημαντικές αποφάσεις για το μέλλον σε σχέση κυρίως με το μελλοντικό επάγγελμα, χωρίς να είναι απόλυτα σίγουροι για τον εαυτό τους και τις ανάγκες τους.
- Το οικολογικό πρόβλημα στον πλανήτη, η κρίση και η πολιτική αστάθεια απογοητεύουν και αποθαρρύνουν από την ανάληψη δημιουργικών ρόλων, κωλύοντας την υγιή πολιτικοποίηση και τον σχηματισμό δημοκρατικής οντότητας.
- Η πιθανότητα μιας παγκόσμιας σύρραξης απογοητεύει και τρομοκρατεί τους νέους, καθώς χάνουν την ελπίδα για ένα κόσμο ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ισότητας, ειρήνης και δημοκρατίας.

Μεταβατική παράγραφος

Όπως αντιλαμβάνεστε, φίλες και φίλοι, η ζωή μας ως νέων είναι πολύ απαιτητική και δύσκολη, καθώς έχουμε να αντιμετωπίσουμε πολυσύνθετα προβλήματα για το παρόν και το μέλλον. Το μεγαλύτερο όπλο, η τεχνολογία, ενώ φάνηκε ότι μας αποπροσανατολίζει και μας αιχμαλωτίζει, μπορεί να αποτελέσει το πιο ισχυρό εφόδιο και όπλο στη «μάχη» για εύρεση λύσεων και διεξόδου απέναντι στα εμπόδια που

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2015
Β΄ ΦΑΣΗ

E_3.BNλ1(α)

ορθώνονται στη βίωση μια ήρεμης, δημιουργικής και αισιόδοξης ζωής.

Β΄ ερώτημα: οι παράγοντες που μπορούν να βοηθήσουν τους νέους να αποκτήσουν θετική και αισιόδοξη θέαση της ζωής

Υπηρετήση του ηθικού χρέους και του παιδαγωγικού καθήκοντος από την οικογένεια

- Συναισθηματική στήριξη και ηθικό προσανατολισμό δύναται η αντίστοιχη λειτουργία της οικογένειας να παράσχει στους νέους μέσω δημοκρατικού διαλόγου και ανάδειξης της καλοπροαίρετης επικοινωνίας για την από κοινού επίλυση δυσκολιών, που σε όλες τις εποχές οι άνθρωποι αντιμετωπίζουν. Η κατανόηση της μεταβατικής φάσης που βιώνουν, η εκλογίκευση των απαιτήσεων και προσδοκιών θα ενισχύσουν την αίσθηση του σεβασμού προς τους νέους.
- Η παροχή οικονομικής και ψυχολογικής στήριξης καθίσταται αναγκαία, προκειμένου ο νέος ν' αποκτήσει τα απαραίτητα για τη ζωή του πνευματικά εφόδια (σπουδές, μόρφωση).
- Οι χωρίς καταπίεση και αυταρχισμό συμβουλές για το μέλλον και τις αποφάσεις του νέου για την επαγγελματική του σταδιοδρομία και ζωή γενικότερα θα προωθήσουν και υγιές κλίμα επικοινωνίας και αίσθηση προστασίας και γνήσιου ενδιαφέροντος απ' αυτή.

Αναδιαμόρφωση κουλτούρας και στόχων του εκπαιδευτικού συστήματος

- Το εκπαιδευτικό σύστημα μπορεί να συμβάλει σε αυτό μέσω της ανθρωποκεντρικής διάστασης της εκπαίδευσης με στόχο την ανάδειξη της αξίας του σεβασμού στο νέο και τις ανάγκες του και την ηθικοπνευματική θωράκισή του, ώστε ν' αποτελέσει στο μέλλον ένα ολοκληρωμένο άνθρωπο και συμμετοχικό πολίτη, αυτοδύναμο και αυτεξούσιο.
- Η επικράτηση δημοκρατικού κλίματος στον χώρο του σχολείου με διάλογο, χωρίς διακρίσεις και με αλληλοσεβασμό αποτελεί αναγκαία συνθήκη για τη βίωση της σχολικής καθημερινότητας ως δημιουργικής απασχόλησης και όχι καταναγκαστικού έργου.
- Η καταπολέμηση της ενδοσχολικής βίας και γενικά κάθε μορφής καταπίεσης, που μπορεί να ελλοχεύει στο σχολείο και να απειλεί την ηρεμία του μαθητή, θα αποτελέσει τη βάση για τη λειτουργία της ανεμπόδιστης παροχής ολοκληρωμένης γνώσης και αληθινής παιδείας στους νέους.
- Ο εύστοχος και εξατομικευμένος επαγγελματικός προσανατολισμός μπορεί να κατευθύνει τους νέους στην ορθή επιλογή επαγγέλματος, ώστε ν' απελευθερωθούν από το άγχος της σταδιοδρομίας, της επαγγελματικής αποκατάστασης και της υλικής επιβίωσης.

Αναδιάταξη του ιδεολογικού πλαισίου διαβίωσης

- Ανάγκη για κάθε ηλικίας άνθρωπο και ειδικότερα για τον νέο συνιστά η γόνιμη επαφή με το φυσικό τρόπο ζωής και αντίστοιχες δραστηριότητες. Στο κράτος και τους πολιτικούς της χώρας έγκειται να δημιουργήσουν τις συνθήκες και τα κίνητρα για αποκέντρωση και επιστροφή σε επιλογές φυσικής βίωσης της καθημερινότητας, χωρίς συνεχείς και ακραίους καταναγκασμούς και υποχρεώσεις.
- Η δημιουργία χώρων άθλησης και ψυχαγωγίας θα συμβάλει στην αποσυμπίεση του νέου από τις επαναλαμβανόμενες υποχρεώσεις του αλλά και στη γόνιμη κοινωνικοποίησή του.
- Ο περιορισμός του ανταγωνισμού, της εξειδίκευσης και τυποποίησης της ζωής συνιστά μέριμνα όλων, αφού μόνο με πνεύμα συνεργασίας κρατικών και εκπαιδευτικών φορέων θ' απαλλαγεί ο νέος από το άγχος της υπερεξάντλησης κατά τη διάρκεια της νεανικής ζωής του. Μόνο έτσι θα σταματήσει να υποφέρει από τις απαιτητικές εξετάσεις, την απόκτηση εξειδικευμένων γνώσεων και τις πολυπληθείς εξωσχολικές δραστηριότητες, που του στερούν τη χαρά της απόλαυσης της νεανικής ηλικίας του.
- Συναρτησει αυτών οι πνευματικοί άνθρωποι και τα υγιή πρότυπα ηθικής από τον χώρο των τεχνών, των επιστημών, των γραμμάτων αλλά και του αθλητισμού μπορούν με τα στοιχεία της ποιοτικής διαβίωσης και αντίστοιχων ηθικών παραδειγμάτων να δώσουν κουράγιο στους νέους και ελπίδα ότι η συνεχής, οργανωμένη προσπάθεια μπορεί να αποτελέσει τη βάση για μια ποιοτική παροντική και μελλοντική ζωή. Επισφράγισμα της διαδικασίας θα αποτελέσει η εξυγίανση του πολιτικού συστήματος της χώρας, ώστε η αξιοκρατία και η καταξίωση της προσπάθειας να γίνουν ηθικός οδηγός ζωής.
- Χρέος όλων και κυρίως των νέων ανθρώπων συνιστά η ενεργητική ανάληψη πρωτοβουλιών για αυτοδιαχείριση, για ανεξαρτητοποίηση και υποστήριξη των απόψεων και σύγχρονων αιτημάτων τους. Η γόνιμη επαναστατική διάθεση των νέων, η πρωτοτυπία και η διάθεση για προσφορά στην κοινωνία θα αποτελέσουν το ανανεωτικό ρεύμα και μπόλιασμα της ζωής με την οπτική της δημιουργίας και του ανθρωπιστικού οραματισμού.

Γόνιμη αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου

- Ο υγιής αθλητισμός και η δημιουργική επαφή με την τέχνη, είτε σε επίπεδο παραγωγής είτε αισθητικής παρακολούθησής της, καλλιεργούν την πνευματική ισορροπία, εκτονώνουν τους νέους από τα πολυποίκιλα θέματα που τους κατατρύχουν και προσφέρουν ψυχική ανάταση, πλούσιο εσωτερικό προβληματισμό και ενδιαφέροντα.
- Η επένδυση του διαθέσιμου χρόνου των νέων στην υπηρετήση αλλά και στην ανάδειξη ταλέντων, κλίσεων και δεξιοτήτων ισχυροποιεί τη θετική εσωτερική διάθεση και δημιουργικότητά τους.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2015
Β΄ ΦΑΣΗ

E_3.BNλ1(α)

- Η ανάγνωση βιβλίων, τα ταξίδια και οι συζητήσεις ενεργοποιούν τον ιδεολογικό κόσμο των νέων, τους οδηγούν στις αξίες του υγιούς διεθνισμού και αντιμετωπίζουν στην ουσία τους προβλήματα, που έχουν δημιουργηθεί εξαιτίας στενών πνευματικών οριζόντων.
- Ο ιδεολογικός μηχανισμός της κοινωνικής διαφήμισης μπορεί να προτείνει υγιείς τρόπους αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου, προωθώντας και προτείνοντας τον εθελοντισμό και την ενεργή κοινωνική συμμετοχή των νέων ως ουσιώδεις τρόπους διαβίωσης, με τους οποίους θα βελτιώσουν τους όρους ζωής της κοινωνίας αλλά και τους προσωπικούς τους.

Αξιοποίηση μέσων ηλεκτρονικής τεχνολογίας

- Η προσέγγιση των μέσων ενημέρωσης με κριτικό πνεύμα και γόνιμη αμφιβολία θα βοηθήσει τους νέους στην αποφυγή της υποταγής στην προπαγάνδα τους, στην ανάπτυξη έντονου προβληματισμού για τις δυσκολίες της διαβίωσης και στον περιορισμό της υποταγής σε αλλότριες πολιτισμικά ιδεολογίες.
- Ο περιορισμός της χρονικής χρήσης τους σε σχέση με την ασύδοτη ενασχόληση με ανούσια παιχνίδια και ανεύθυνη περιήγηση αλλά και το ενδιαφέρον τους για την πραγμάτωση σχέσεων, φιλίας και επικοινωνίας μέσα από τους χώρους των πεδίων κοινωνικής δικτύωσης θα τους προστατεύσουν από επικίνδυνες για την ψυχοσυναισθηματική υγεία τους επιρροές.
- Γόνιμη θεωρείται αντίθετα η με μέτρο και οριοθέτηση αξιοποίηση των πηγών πληροφόρησης αλλά και ψυχαγωγίας με στόχο την ολόπλευρη καλλιέργεια των πνευματικών και ηθικών δυνάμεών τους.
- Η απόκτηση της αισιοδοξίας για τη ζωή εδράζεται στη συνειδητοποίηση ότι η τεχνολογία συνιστά μέσο ατομικής και συλλογικής ευδαιμονίας και όχι αυτοσκοπό.

Επίλογος:

Σε αυτό το σημείο, αγαπητοί φίλοι, θα ήθελα να ολοκληρώσω τις σκέψεις μου. Πιστεύω ακράδαντα ότι, αν εμείς οι νέοι επιθυμούμε να τιμούμε πραγματικά τον όρο «μέλλον της ζωής», έχουμε πολλά να σκεφτούμε και να πράξουμε. Η δίοδος απελευθέρωσης από εσωτερικούς καταναγκασμούς και εξωτερικές υποχρεώσεις εναπόκειται σαφώς και στους εκπροσώπους της ώριμης ηλικίας. Όμως, δεν θα παραδώσουμε τη νιότη μας, τα όνειρά μας και τις ανάγκες μας σε κανένα! Με συλλογικότητα, με δραστηριοποίηση αλλά κυρίως με πίστη και διάθεση για ουσιαστική αλλαγή της ψυχοφθόρας καθημερινότητας, θα υψώσουμε τη φωνή μας, για να διεκδικήσουμε τη μετουσίωσή μας σε αληθινή ελπίδα αυτού του κόσμου.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.